

créixer nogueres més o menys nanes o estèrils, que, justament per llur raresa, donaven peu a designar un accident del terreny, marcat en forma remarcable per l'aparició de l'arbret.

Mai m'han fet cap impressió la incredulitat o els dubtes que mostren davant aquesta explicació semàntica, alguns filòlegs (*AlcM*, Montoliu). Continua havent-hi noms de pobles etc. parions, en els dominis lingüístics veïns: *La Noux*, mas ja antic escrit *La Nous*, 1763, etc.) prop de Narbona (te. Cabrespine, Sabarthès, 283b), *Lanoux*, mun. del c^o del Fossat, distr. de Foix; mossàrab *Nutxes* (supra, art. *Naiija*); 4 pobles castellans dits *Nuez*, prov. Saragossa, Zamora i dos a la de Burgos.

Així mateix és indefensable la idea de M. de Montoliu (*BDC* X, 32) de lligar amb el ll. vg. NAUCUS; absurda des del punt de vista fonètic i sense base semàntica: mot que mai ha significat depressió en el terreny com diu ell, sinó només 'còm de font' o 'bassa del molí'. L'única raó que tenien aquests filòlegs és llur ignorància del valor antic de NŪCE llatí i romànic, reclusos en el coneixement del nom *noguera*, només propi d'una zona del cat. central; o *noguer*, de la resta del domini.

Si ens entestéssim a cercar aquí alternatives a l'etim. admesa, l'única cosa que es podria sospitar és que algun dels citats, continguin un NP: *Ou* amb *N* títol aglutinat, sigui el que ha donat *Sant Ou* i *Puig-Ou* EWWARD i EUDALD) o alguna forma del germ. ODO/OTO > *Ot*, *Odó*; hi donaria peu la -s de *Vall-de-nous*, que podria ser la del genitiu germànic. Però no sols és innecessari suposar-ho (per què no VALLIS DE NUDES 'de nogueres', en pl.?) i llavors també sobraria -de- el duplicat Val des *Nogers* c. 1208 denota que popularment hi havia consciència del valor etimològic de -nou en aquest nom.

¹És clar que no hi ha res en comú entre el nom de La Nou i les novenes a què deu al·ludir aquest títol. —²D'algú que creia en la infundada etim. del determinatiu de Castellar de *N'Hug*. Ni coincideixen els llocs, ni tenen res en comú les respectives etimologies.

NOU, NLL formats amb el numeral nou + substantiu:

Barranquet de Nou Carrasques, a Catí (xxviii, 104.14).

Coll de Nou-creus, en el terme de Queralbs-Fontpedrosa. És el punt on el camí Núria-Ull-de-ter guanya la carena del Pirineu, al peu O. del Puig de la Fossa del Gegant. S'hi veuen diverses creus de gent enterrada, morta pel mal temps.

Singles partides *les Nou Fonts*, a Illa (xxvii, 166.24), Llo (xxiii, 36.11), Palmerola (xxxviii, 138.16), Guils del Cantó (xxxviii, 8.1), Castellàs (xxxviii, 13.13),

Puiforniu (xxxvii, 15.24), Estaon (Coromines, 1934) i Llessui (xxxvi, 192.25). *Coll de Noufonts*, és el principal que comunica Núria amb la vall de Prats de Balaguer, a l'E. del Pic dels Llosers, partida de Sant Pere dels Forcats (xxiii, 130.18).

El molí de Nòu Mòles, en el terme de València (J.Giner, 1935).

Els Nou Riús, partida de Lluçà on hi ha nou recs, formats amb aigües de la Gavarresa, (xvii, 156.23).

DERIV.: *Novenes*, indica propietats dividides entre 9 persones, o la novena per ordre entre les posseïdes per algú.

Novenes de Calatrava, partida del terme de Borriana (xxix, 147.15).

Ses Novenelles, partida del Puig de les Coves d'En Galileu, a Selva (Mallorca) (xl, 67.7). J.F.C.

Noval, V. *Noals* *Novell*, *Novella*, V. *Noves* *Novenes*, V. *Nou* num

NOVELDA, amb ELDA i NOVETLÈ

NOVELDA, l'antiga vila (avui ciutat) a l'extrem Sud de les terres valencianes, i una vintena de k. a ponent d'Alacant.

Pron. mod.: *novèlde*, S. Guarnier (en *AlcM*); oscil·lant entre això i *novèl·lda* en les enq. que vaig fer el 1963 a totes les poblacions circumdants, entre elles la de Novelda (xxxvi, 52-59). Gentilici: *noveldencs*, *Dag.*; *novelders*, (1935, S. Guarnier, *AlcM*) o *novelderos*, més populat allí. (J.G.M.)

MENCIONS ANT. c. 1252: arran de la primera i efímera conquesta castellana, el rei de Castella dictà una distribució de la governació d'Alacant assignant-li «las aldeas *Noella* et *Aspe*, el viejo i el nuevo, *Nompot* et *Agost*» (doc. que Chabàs extracta en *El Arch.* VII 343) i el copia Figueras Pacheco de l'Arxiu d'Alacant, *GGRV*, *Al.*, 171-2.

Reconquistada sòlidament per Jaume I, junt amb el Regne de Múrcia, atorgat generosament a Castella, havent negligit els castellans la repoblació d'aquesta zona, la rescatà definitivament Jaume II per a la nostra Corona, i des de llavors n'hi ha ja molta documentació en català: 1315: repetidament *Novel·la* (*CoDoACA* XII, 288, 289, 191, 191); 1328: *Novel·la* (ibid. xxxix, 360).

Els nobles castellans només en parlen en les històries de llurs caceres, per boca del clàssic escriptor Infant Don Juan Manuel, c. 1330: *Novelda* (*Libro de la Caça*, ed. Baist, 69.26). 3r. terç S. XIV: «La vayll d'*Eila* e de *Novel·la*», en la 1ª versió de la Cròn. de Pere el Cerimoniós, p. 58 (ed. Pagès I, 45.3), i «*El·la*, *Novel·la* ---» en un doc. del S. XIV, relatiu als mateixos fets de la guerra contra Castella, cit. per Pagès, ib. p. 434 = *El Arch.* VII, 343 (i, al dors, en lletra